Urinstämma, KAD-stopp på AKM AS och LE

Innehåll

Syfte och omfattning 1
Bakgrund 1
Beskrivning 1
Patienter med urinstämma 2
Patienter med KAD-stopp 2
Roller och ansvar 2
Referenser 3
Dokumenthistorik 3

Syfte och omfattning

Syftet med dokumentet är att säkerställa att patienter som söker vård på akutmottagningen med urinstämma, eller stopp i KAD, får ett korrekt omhändertagande och en plan för uppföljning enligt gängse riktlinjer. Dokumentet vänder sig till personal som arbetar på akutmottagningen vid Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping.

Bakgrund

Urinretention eller urinstämma innebär att blåstömningen inte sker alls eller att tömningen är ofullständig med residualurin >400 ml. Det är av vikt att tidigt identifiera eventuell urinstämma för att förebygga att kroniska skador på blåsfunktion uppstår.

Stopp i katetern kan bero på grumlig urin eller konkrement. Orsak kan också vara tryck på eller knickbildning av katetern eller slangen till urinuppsamlingspåsen. Förstoppning kan också blockera urinflödet. (Vårdhandboken, blåsövervakning vid sjukhusvård).

Beskrivning

Patienter söker vård på akutmottagningen på grund av urinstämma eller stopp i KAD. Denna patientgrupp ska prioriteras och omhändertas skyndsamt.

Patienter med urinstämma

- Uppmana patienten att försöka kissa, ta urinsticka/urinodling.
- Ta NEWS-kontroller.
- Utför miktionskontroll/bladderscan, vid urinmängd >400ml konsultera läkare för ordination av insättning av KAD, nr 12 kvinnor och nr 14 män.
- Se dokument Kateterisering och övervakning av urinblåsan samt urinavflöde via nefrostomikateter, vuxna – regionalt tillägg för instruktion om insättning.
- Vid hematuri tar läkaren beslut om eventuell insättning av hematuri-KAD, den ska alltid sättas av läkare. Det måste finnas en plan för de patienter som erhållit hematuri-KAD eftersom de inte kan skrivas ut till hemmet.
- Tiemann-KAD kan användas till manliga patienter när det är svårt att passera prostatan, den ska alltid sättas av läkare.
- Provtagning, enligt läkarordination.

Hemgång planeras i samråd med ordinerande läkare. Ge distriktssköterskeremiss för dragning av KAD samt broschyr om skötselråd till patienten. Vid uppföljning på urologmottagningen ordnar ansvarig läkare remiss.

Patienter med KAD-stopp

- Ta NEWS-kontroller.
- Kontrollera att det inte finns någon knickbildning på slangar och/eller kateter.
- Fråga om patienten är förstoppad, om så är fallet ge laxerande läkemedel, enligt ordination av läkare.
- Spola befintlig KAD, enligt ordination av läkare, med steril natriumklorid 9 mg/ml. Vid grumlig urin spolas blåsan med steril natriumklorid 9 mg/mL tills vätskan är klar. Det är av största vikt att man ser till att införd och utförd vätskemängd är densamma för att inte belasta blåsan.
- Utför miktionskontroll/bladderscan, om >400ml byt KAD, enligt ordination av läkare.
- Vid hematuri tar läkaren beslut om byte till hematuriKAD, den sätts alltid av läkare.
- Provtagning, enligt ordination.

Hemgång planeras i samråd med ordinerande läkare. Ge distriktssköterskeremiss för dragning av KAD samt broschyr om skötselråd till patienten. Vid uppföljning på urologmottagningen ordnar ansvarig läkare remiss.

Roller och ansvar

Avdelningschef ansvarar för att:

- Berörd personal har kännedom om rutinen.
- Skapa förutsättningar så att dokumentet kan följas.

Medarbetare ansvarar för att:

- Följa riktlinjen.
- Informera ansvarig författare om riktlinjen är felaktig eller behöver uppdateras.

Referenser

DocPlus: Kateterisering och övervakning av urinblåsan samt urinavflöde via nefrostomikateter, vuxna – regionalt tillägg DocPlusSTYR-7356.

Vårdhandboken. *Blåsövervakning vid sjukhusvård*. Hämtad 2020-12-02, från: https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/basal-och-preventiv-omvardnad/blasovervakning-vid-sjukhusvard/oversikt/.

Dokumenthistorik

Reviderat

2018-01-19: Charlotte Bjurbo, utbildningssjuksköterska Akutmottagningen och Claes Juhlin MLA för kirurgdelen på Akutmottagningen AS.

2020-11-25: Josefine Gustafsson, specialistläkare inom kirurgi och MLA för kirurgdelen på akutmottagningen och ADA. Kontroll av innehåll och referenser. Kontroll av tillgänglighet utförd.

Granskat

Oktober 2018
Tammer Hemdan, överläkare urologi Lasarettet i Enköping.

Godkänt

2020
Jenny Byttner, sektionschef akutsjukvård AS.
Viktor Ekström, avdelningschef akutmottagningen och ADA.
Josefine Gustafsson, specialistläkare inom kirurgi och MLA för kirurgdelen på akutmottagningen och ADA.

Giltigt till: december 2022